

Joel

Ya meippanggep ni nunyan libluh nan Joel

Impeamtan Joel hu inhel Apu Dios idan tutu-ud Judah niyad Jerusalem. Inhel tu e um-ali hu dakel ni dudun e meihhinnap idad kebebbebley di Judah et mebahbah hu nan-itnem da. Nebayag ni eleg umudan di emin ni bebley dad Judah. (chapter 1) Inamtan Joel e neipahding ida huyya tep ya ngehay idan tutu-ud Judah nan Apu Dios.

Inhelan idan Joel hu tutu-ud Judah e kantuy nanna-ud ni kastiguen Apu Dios ida hedin eleg ida mantuttuyyud liwat da. Makulug ni neipahding humman. Ey makulug tu-wangun immalidda dudun et kanen dan emin hu hipan intanem da. (1:13-15 et ya 2:1-17)

Nem anin ni henin nunman neipahding et insapatah nan Apu Dios e panyaggud tuddalli mewan hu pinili tun tutu-u tu, anin idan tutu-ud kebebbebley. Pehding tu huyyan pengippeellian tun hi-gadan Ispirituh tu. (2:8-32) Nem kastiguen Apu Dios ida beken ni Hebrew ni mampehelheltap idan tutu-u tu. Meippahding huyyan pemahbahan tullin hi-gadad et-eteng ni gubat di Nandeklan di Jehoshaphat. (3:1-16)

Ya neitudek eyad libluh:

1. Kinastigun Apu Dios ida tutu-u tu tep ya liwat da et palaw tu hu dakel ni dudun et mebahbah hu intanem da et ya bebley da. (chapters 1:1-2:17)

2. Inhel Apu Dios e panyaggud tudda tutu-u tu hedin mantuttuyyudda. (chapter 2:18-27)
3. Ninemnem nan Apu Dios ni panyaggud tudda tutu-u tun edum ni aggew, anin idan tutu-ud kebebbley. Ya pengihwangan tun hi-gada ey meippuun di pengiddinnelan dan hi-gatu. (chapters 2:28-31 et ya 3:17-21)
4. Ninemnem Apu Dios ni mengastiguddan tutu-un nampehelheltap ni tutu-u tu. (chapter 3:2-16)

Ya linelemyungan idan iJudah tep nebabbah intanem da

¹ Yahhuy hu inhel APU DIOS nan hi Joel e u-unggan Pethuel.

² Hi-gayun kamengipappangngulu niya hi-gayun emin ni iJudah, kaw wada an neipahding eman ni tsimpuh idan aammed yun heni eyan nekapkapyan nunya?

³ Ehel yuddan u-ungnga yu huyyan neipahding et e-ehhelen dalli daman u-ungnga da ni han da dama inhel idan u-ungnga dadda.

⁴ Heninnuy hu neipahding: Nanhinhinullul hu hantapug ni dudun ni immali et pangkanen da hu intanem yun iJudah. Ya etan natdaan ni eleg kanen ni nemangulun immali ey kinan idan neitu-nud.

⁵ Imutalngi yu, hi-gayun kamambuttebutteng et nannangngihan yu hu nebabbah ni intanem yun grapes, tep endi law kapyaan yun baluh ni meinnum.

⁶ Immalidda dakel ni dudun e henidda sindalun eleg mebillang et babbahen da intanem

tayu. Makattadem hu ngipen da e henin ngipen ni layon.

⁷ Binahbah da grapes yu niya kinan da belakkibak idan keyew ni fig et kameang-ang hu mablah ni annel da niyadda panga da.

⁸ Pannannangngih kayun lemyung yu e henin kapehding ni kat-agun biin netey ahwaen tu.

⁹ Endi law begah niya meinum ni mei-appit di Tempol APU DIOS. Et humman hu, ida kaumlemyung niya ida kaumnangngih hu papaddi.

¹⁰ Nakabbahbah ni emin hu neitnem di payew. Endin hekey law hu pagey ni kennen, ya meinum niya mansikan olibah.

¹¹ Em, lemyung kayun kamampantennem, tep nebahbah ni emin intanem yun wheat niya barley.

¹² Nangkema-ganan ida grapes niyadda fig. Emin ida keyew ni kamekkan lameh da e henin palmah, yadda pomegranate niyadda apol ey nangkakpit ida. Endi law ni hekey amleng idan tuu.

Inhel etan ni prophet idan tutu-un mantutuyyudda

¹³ Hi-gayun papaddin kamangngunud altar ni Dios ku ey pambalwasi kayun langgusih et lumaw kayud Tempol et lumelemyung kayu, ey ilallabbi yun mannannangngih, tep endi law begah niya meinum ni i-appit yun Apu Dios.

¹⁴ Ayagi yuddan emin hu iJudah, anin idan ap-apu da et maemung ida. Ey imandal yun mantetpel ida et mandasal kayun AP-APU e

Dios tayud Tempol tu et mampehemmehemmek kayun hi-gatudman.

¹⁵ Tep kamangeddettengi hu aggew ni gintud APU DIOS e Kabaelan tun emin ni pengastiguan tun tutu-u. Anggetakkut ali hu meippahding nunman ni aggew.

¹⁶ Inang-ang-ang tayu nebahbahan ni intanem tayu. Endi law hu tayu pan-an-anlaan di Tempol ni Dios tayu.

¹⁷ Nakatduk hu papayyew tayu et eleg umtemel hu intanem tayu. Endi law neiha-ad di alang tayu et na-way ida.

¹⁸ Ida kamanhawahawang ey ida kaum-eluelug hu babakka tep endi kennen da. Anin idan kalneroh et ida kamanhelheltap tep neu-upadda.

¹⁹ Nakka mampehemmehemmek ni hi-gam e APU DIOS, tep endi law pampattulan niya nangkema-ganan ida keyew e heni giniheb ni apuy.

²⁰ Henidda dama kamampehemmehemmek ni hi-gam hu animal di muyung, tep natduk hu wangwang ni daka innumi.

2

¹ Patnul yu tangguyup di Zion e duntug APU DIOS ma-lat manggegeygey idan emin hu tuud Judah ni takut da, tep kamangeddettengi hu aggew ni pengastiguan APU DIOS ni tutu-u.

² Yallin nunman ey man-e-nget hu bebley e heni kamangkukulput. Tep pinhakkey ali ey immali hu dakel ni peteg ni dudun et maihinap idad kedunduntug e heniddalli dakel ni sindalun

angka-let. Endi henin nunman ni neipahding nunman ey eleg ali mepidwan meippahding humman ni nemahhig ni mekapkapy.

³ Henin kapemahbahin apuy hu pehding idan nunman ni dudun ni intanem, tep kenen dan emin et endi da tetdaan. Anin ni kakkayyaggud etan bebley e heni Garden di Eden et pambalin dan henin desert.

⁴ Nangka-let idan umbesik e henidda kebayyu.

⁵ Hedin ida kamenglaw, man ida kamangkukudu e henidda kalesah niya henin tenul ni nekamma-ganan ni helek ni kamantetebbel. Henidda mewan sindalun nandaddan ni mekiggubbat.

⁶ Nemahhig ni anggetakkut ida, et humman hu, kaumkuphat ni takut da hu menang-ang ni hi-gada.

⁷ Na-let idan umbesik e henidda nelaing ni sindalu niya daka kellaba luhud ni bebley. Ida kamantu-tu-nud ni umlaw di lawwan da e endi kamehi-yan.

⁸ Eleg ida manhihinneksing, ey wada hakkey ni hi-gada ey ida kamengan-andeng ni menglaw. Daka pampaytuka hu neihenid dellanen da niya endi dammutun mengippesikked ni hi-gada, anin ni hipan almas ussalen da.

⁹ Daka keyya-muni hu bebley. Niya daka pangkalaba luhud ni hinggep da baballey e henidda mangkatekew, tep daka pan-idlan di habhabyen.

¹⁰ Hedin ida kamenglaw, man kamanyegyeg hu puyek niya kameiggiwwed hu kabunyan. Kame-

ngesi hu aggew niya bulan niya eleg law umdilag ida bittuwen.

¹¹ Heni kidul hu ehel APU DIOS ni mammandal idan nunman ni hantapug ni sindalu tun nangkalet. Nanna-ud ni endilli meihwang ni pengipahdingan APU DIOS nunya.

¹² Kan APU DIOS ey “Pambanggad kayun mengu-unnud ni hi-gak ni nunya, haggud eleg pay ni maledaw. Pannannangngih kayu niya pantepel kayun lemyung yun pengippeangan yu e nantuttuyyu kayu.

¹³ Peang-ang yu hu makulug ni lemyung yun liwat yu, et beken ni yu bi-kien balwasi yun ebuh.

Pambanggad kayun mengu-unnud nan APU DIOS e Dios yu tep hedin hi-gatu, man mahmek niya kabbabbal. Beken ni kabbubunget niya eleg melumman hu impeminhed tu. Eleg manggalid ni mengastigun hi-gayu.

¹⁴ Ilah tu et anhan ey hehmeken dakeyu et eleg tu ippahding hu ninemnem tun kastigu yu et bendisyonan dakeyu et dumakkel enniyen yu ma-lat wada i-appit yun AP-APU e Dios yun begah niya meinnum.

¹⁵ Patnul yu tangguyup di Zion ma-lat mae-mung ida tutu-u et ehelen yun hi-gada et mantepel ida.

¹⁶ Mahapul ni meemmung idan emin hu katu-utuu, yadda nangkea-amma, yadda kaungaunga, yadda kamampan-innum ni gelang niyadda pakelahin tu, et umli kayun menaydayaw ni hi-gak.

17 Ey ehel yuddan papaddin kaman-appit et numengih idan mandasal ni hi-gak etan di nam-battanan ni altar niyad heggeppan di Tempol. Pandasal idan kanday 'Ihwang dakemi anhan ni tutu-um ey entan anhan tu iebulut e APU DIOS ni dakemi ngi-ngi-ngian idan tutu-ud edum ni bebley winu dakemi pippihulen e kanday: Attu mewan hu Dios ni Israel ey? Tam endi na-mu dedan kabaelan tu?' "

18 Hedin hi APU DIOS, man tuka paka-ikkaguh hu bebley tu niya tuka pakahmeka tutu-u tu.

19 Et humangen tu dasal da e kantuy "Iddawtan dakeyu law ni kennen yu, ya innumen yu niya mansikan olibah et mawedan emin mahapul yu. Eleg dakeyulli law ngi-ngi-ngiin tutu-ud edum ni bebley niya eleg dakeyu pippihula.

20 Pan-ebbulek idalli hu dudun e henidda han-tapug ni sindalun nalpud north et idawwik idan hi-gayu. Pellaw kuddad desert et mangkatey idadman. Yadda etan wadad dingkuggan ey pellaw kuddad Netey ni Baybay ey yadda etan wadad hinangga ey pellaw kuddad Baybay e Mediterranean. Manhemmuy ali nabwel ni annel da eyad bebley. Bahbahen kuddalli tep ya impenahding dan hi-gayu."

Makulug ni dakel impenahding APU DIOS ni kaketngain tuu.

21 Hi-gam ni puyek, ey entan takut mu, nem pan-am-amleng ka tep yadda panyaggudam ni impahding tu.

22 Anin ni hi-gayuddan animal, et entan takut yu, tep simmemel ida law helek ni kennen yu.

Limnameh ida law keyew, anin idan fig niyadda grapes.

²³ Pan-am-amleng kayu e tutu-ud Jerusalem. Pan-am-amleng kayun AP-APU e Dios tayu, tep peelli tu dakel ni udan ni mahapul ni intanem yu di tsimpuh ni yuka panheppuli et peang-ang tu kakinayyaggud tu.

²⁴ Umdakkel ali ennien yu et mangkeipu-ul di alang yu. Anin alin innumen yu niya mansikan olibah ni mahapul yu et mangkehewwal di ha-addan yu.

²⁵ Kan APU DIOS ey “Pebangngad kudda hu neendin hi-gayu eman ni nemahbahan ni dakel ni dudun ni intanem yu. Ya kakulugan tu ey hi-gak hu nengitu-dak idan nunman ni dudun.

²⁶ Nem medakkel ali kaya kennen yu et dayawen yuwak e AP-APU e Dios yun kamengip-pahding idan nunyan miracle ma-lat panyaggudan yu. Eleg kayulli law mebe-ing ni tutu-uk.

²⁷ Amtaen yullin nunman e hi-gak hu AP-APU e Dios yu e endi edum. Niya amtaen yu e wadadak eyad bebley yud Israel et eleg kayulli law mebabba-ingi.

²⁸ Hannak ali paeli Ispirituh kud emin ni tuu et peamtaddallin u-ungnga yuddan bibi-i niyadda lalakki hu pinhed kun e-helen ni hi-gayu. Wadalli peang-ang kuddan kamenikken niya pei-innep kuddallin nangkea-amma hu mekapkapyan edum ni aggew.

²⁹ Anin idallin bega-en kun lalakki niyadda bibi-i et peellik hu Ispirituh kun hi-gadan nunman alin tsimpuh.

³⁰ Wadalli peang-ang kud kabunyan niyad

puyek ni ketngaian ni tuu. Ey wadalli ang-angen yun kuheyaw, ya apuy et ya ahuk.

³¹ Me-ngetan ali aggew niya umdalang ali bulan et heni kuheyaw et han medatngan humman ni anggetakkut ni aggew ni gintud kun pengastiguan kun tutu-u.

³² Et emin ali hu mambeggan baddang ni hi-gak ni nunman ni aggew ey mehellakniban. * Wadaddalli hu meihwang ni iZion di Jerusalem e humman ida pinilik, tep humman dedan la inhel kun nunman.” †

3

Ya penuwetan APU DIOS ni tutu-ud kebebbebley

¹ Immehel mewan hi APU DIOS ey kantuy “Medettengan ali aggew ni pengibbangngadan kun kinedangyan ni Judah niya Jerusalem.

² Emmungek alin emin hu tutu-ud kebebbebley et ilaw kuddad Nandeklan di Jehoshaphat et yadman penuwetan kun hi-gada tep inwahit daddad kebebbebley hu tutu-uk ni helag Israel et panggagadwa da hu bebley kun Israel.

³ Ya hakey mewan ni impahding da ey im-bubunut da mengellan balud ni tutu-uk. Niya inggangang dad kaungaunga ma-lat wada pe-meyyad dan bibi-in daka pebeyyad annel da niya ma-lat wada iggangang dad meinum.

⁴ Hi-gayun tutu-ud Tyre, yad Sidon niyad Pilistia, kele hanniman yu impahding? Kaw wada pinhed yun ibbaleh ni hi-gak? Hedin henin

---

* **2:32 2:32** Acts 2:21 niya Romans 10:1 † **2:32 2:32** [28-32] Acts 2:17-21

nuntan, man ang-ang yu kuma tep kekemtang ey impahding ku hu pengibleh kun emin ni impahding yu.

⁵ Nan-aleyü silber ku niya balituk ku niyadda edum ni nebalol ni tenged ku, et ilaw yuddad tempol ni dios yu.

⁶ Nan-igtang yudda iJudah niyadda iJerusalem idan tutu-ud Greece et meidawwiddad bebley da.

⁷ Nem yan nunya ey pe-kal kuddad bebley ni nengilawwan yun hi-gada et ipahding kun hi-gayu hu henin impahding yun hi-gada.

⁸ Pambalin kun himbut idan iJudah hu u-ungnga yu et han dadda mewan ihbut ni tutu-ud Arabia e naka-iddawwin bebley. Hi-gak e AP-APU hu nanghel idan nunya.

⁹ Ehel yuddan tutu-ud kebebbebley e kanyuy 'Pandaddan kayun mekiggubbat. Amung yudda sindalu yu et umgah kayun an mekiggubbat.

¹⁰ Kapyä yudda aledu yun ispadah niya kapyä yun pahul ida edum ni usal yud legunta.'

Anin idan kamanyanggan hi-gayu et ehel da e kanday 'Na-lettak ni mekiggubbat.'

¹¹ Papuut yu, emin kayun tutu-ud kebebbebley et maemung kayun emin di nedeklan."

APU DIOS, paelim ida sindalum et gubaten dadda.

¹² Immehel mewan hi APU DIOS ey kantuy "Mahapul ni um-alin emin hu katuutuud Nandeklan di Jehoshaphat et hi-gak e AP-APU hu menghel ni kastigu dadman.

¹³ Lawah ida e ebuh! Keyuy et pampalngen yudda tep nedatngan law hu aggew ni kekastiguan da. Panhegpat yudda henin kapanggep-

pasin pagey ni ahiani niya pan-ideyapdap yudda et henin grapes ni napnud keppallan.”

14 Kalibulibulli meemung di Nandeklan ni kedettengan ni panhuwetan APU DIOS.

15 Me-ngetan ali aggew niya bulan niya eleg idalli law umdilag bittuwen.

16 Mantetekkek ali hi APU DIOS e heni kidul dengel tud Duntug e Zion di Jerusalem. Meweddalli yegyeg eyad puyek niya meiggiwwed ali kabunyan. Nem hedin yaddalli helag Israel ey hi APU DIOS hu keihhikkugan da, tep tutu-u tudda.

17 Kan APU DIOS ey “Yaddalli humman ni pehding ku hu pengamtaan yu e hi-gak e AP-APU e Dios yu ey wada-ak di Zion e duntug ku. Et humman hu, eleg ali law mabalin ni an sekkupen ni tutu-ud edum ni bebley hu Jerusalem e bebley ku.

18 Yan nunman alin aggew ey mehephepan hu kedunduntug ni neitnem ni grapes, et dakel alin peteg hu meinum niya mampan-a-ayyam idalli hu dakel ni babakkad duntug et menawwahawal ali gatas. Keut-utbul ali danum di Judah. Wadalli hebwak ni melpud Tempol ni menennum ni nangkeitnem ni akasyah di Nandeklan di Sittim.

19 Nem hedin ya Egypt ey mambalin alin desert niya mebahbah ali Edom et mebel-ah. Hanniman ali meippahding tep nemahhig hu impahding idan iEgypt niyadda iEdom idan iJudah e nampatey dadda anin ni endi bahul da.

20-21 Et humman hu, kastigiek ida et iewit kudda etan nampatey da. Nem i-ehneng kudda iJudah niyadda iJerusalem et mannananeng hu

bebley dan mebebleyan ni ingganah. Niya hi-gak e AP-APU e Dios ey mambebleyyak di Zion.”

Kallahan, Keley-i
Kallahan, Keley-i: Ya ehel apu Dios Bible

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Antipolo Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

3593303a-80c2-56e4-90b2-f4bfea2fd2a6